

K-udvalgets møde mandag 4. marts 2024 kl. 10-12.30

Sted: Rigsarkivet København

Deltagere fra Rigsarkivet: Kirsten Villadsen Kristmar, Mette Hall-Andersen, Hans Henrik Halvbjørn. Under pkt. 6: Jan Dalsten Sørensen.

Dato:
12-03-2024

Eksterne deltagere: Flemming Nielsen (KL), Peter Damgaard, Mads Neuhard, Mikkel Hansen Stage og Caspar Christiansen (ODA),

Journalnummer:
23/23130

Fraværende: Timm Frank (SLA)

Referant:
Christian Larsen

Sidenummer:
1/9

Godkendelsessager

- 1) Dagsorden
Udvalget skal godkende dagsordenen.
Dagsordenen blev godkendt.

Drøftelsessager

- 2) Arkivlovens anvendelsesområde v/Mads Neuhard, ODA
Københavns Kommune har i december 2023 spurgt Rigsarkivet, om der er arkiveringspligt for data journaliseret i forbindelse med Københavns Kommunes deltagelse i Grand Départ I/S, som arrangerede den danske etape af Tour de France. Rigsarkivet har i den forbindelse meldt ud, at der kan være tilfælde, hvor et interessentskab kan være omfattet af bevaringspligt. – Da den udmelding synes at kollidere med Rigsarkivets tidligere udmeldinger om offentligt ejede selskabers arkiveringspligt, og da spørgsmålet om såvel offentligt ejede selskabers og selvejende institutioners bevaringspligt er af stor interesse for det kommunale område, ønsker K-udvalget en redegørelse for Rigsarkivets fortolkning af gældende lovgivning på området.

Mads Neuhard fortalte, at Grand Départ har anvendt Københavns Kommunes ESDH-system, uden at der er taget stilling til de arkivmæssige konsekvenser, herunder hvem der forvalter aktindsigt og arkivadgang. Han ønskede at vide, om der er parallelitet mellem offentlighedslov og arkivlov, så selskabet er underlagt arkivloven. Kirsten Villadsen Kristmar svarede,

at Rigsarkivets jurister er ved at se på sagen, herunder om der ved selskabets stiftelse og i dets virke er taget stilling til offentlighedslov, forvaltningslov og graden af offentlig finansiering. Juristerne vil også se på spørgsmålet om placering af private arkivalier i et offentligt it-system.

Mads Neuhard ønskede også på et mere generelt niveau at vide, hvordan § 7-arkiverne fremadrettet skal håndtere afklaringer af kommunalt ejede selskabers arkivforpligtelser, herunder hvem der kan give adgang. Kirsten Villadsen Kristmar foreslog, at en kommune i første omgang får kommunens egne jurister til at lave en juridisk afklaring, hvortil Mads Neuhard svarede, at en kommune har brug for kriterier for at kunne foretage denne vurdering. Kirsten Villadsen Kristmar foreslog, at en af Rigsarkivets jurister deltager på næste møde i udvalget for at fremlægge Rigsarkivets vurderingskriterier.

Sidenummer:
2/9

Peter Damgaard spurgte til håndtering af § 60-selskabers og andre kommunale selskabers arkivforpligtelser, idet nogle af disse selskaber hører under arkivloven og er omfattet af de kommunale bevaringsbestemmelser, mens andre ikke er det. Hvordan får vi som kommune og som arkiv lokaliseret, hvilke selskaber der eksisterer, hvilke kommuner der ejer hvilke selskaber, og hvilke arkivalier der skal afleveres.

3) Tillidsrepræsentanters data i kommunale systemer v/Peter Damgaard, ODA

KL har 1.2.2023 oprettet journalgruppe 81.38.50, "Tillidsrepræsentanters opbevaring af oplysninger til egen brug", som bruges i de situationer, hvor kommunen har valgt at stille kommunens system til rådighed for tillidsrepræsentanten ifm. varetagelse af tillidshvervet. Tillidsrepræsentanter er ikke en del af den offentlige forvaltning, idet de varetager hvervet i kraft af at være repræsentant af en privat forening (en fagforening), og deres sager og dokumenter er derfor private arkivalier. – Spørgsmål: Hvad er deres status – hvordan reguleres adgang efterfølgende – hvilke muligheder er der for at undtage/arkivere data – osv.

Peter Damgaard sagde indledningsvist, at der efter hans mening er tale om en sammenblanding af 1) bevaringspligt og 2) del af arkivloven, når man vil regulere private data, der findes i et kommunalt system, ved den årlige ændringsbekendtgørelse. Mette Hall-Andersen svarede, at journalgruppen nok ikke skal have et K, men derimod "Afleveres ikke" eller "Ikke omfattet af arkivloven" med en tilhørende begrundelse, som også præciseres i den kommunale vejledning. Flemming Nielsen sagde, at der er KL's klare holdning, at der er tale om private data, som ikke er omfattet af arkivloven.

Mikkel Hansen Stage spurgte, om sags- og dokument-metadata kan eller skal kasseres. Mette Hall-Andersen svarede, at i de tilfælde, hvor kommunen struktureret kan udsøge de pågældende sager og dokumenter, skal de frasorteres. Skal tillidsrepræsentanters sager og dokumenter afleveres, forudsætter det en afleveringsaftale mellem kommunen og fagforeningerne. Peter Damgaard var ikke enig i, at der kræves hjemmel eller aftale, hvortil Mette Hall-Andersen svarede, at Rigsarkivet kun modtager data efter hjemmel i arkivloven eller efter forudgående afleveringsaftale. Mikkel Hansen Stage gjorde gældende, at det kan blive dyrt, hvis en kommune skal have en leverandør til at slette de pågældende sager og dokumenter. Kirsten Villadsen Kristmar foreslog derfor, at der i serviceteksten på KLE Online blev indføjet en bemærkning, at der kan komme en udgift til at få fjernet sagerne; alternativt skal der laves en afleveringsaftale med fagforeningerne.

Sidenummer:
3/9

4) Bevaring af PPR-sager v/Peter Damgaard, ODA

I forbindelse med den årlige ændringsbekendtgørelse, hvor alle sager vedr. Barnets Lov indstilles til bevaring, har ODA spurgt, om det skarpe skel mellem børnesager (bevaring) og PPR-sager (kassation) kan oprettholdes. Grundlæggende virker det ejendommeligt, at hver eneste underretning og forundersøgelse under Barnets Lov skal bevares – rigtig mange af de sager vil jo ende med ikke at føre til en sag, mens alvorlige og langvarige foranstaltninger under PPR ikke skal.

Peter Damgaard havde undret sig over, at alle sager vedr. Barnets Lov skal bevares, idet der er sager, som ikke er "rene" børnesager, mens ppr-sager fortsat kasseres, selvom mange børnesager begynder i ppr. Derfor bør der differentieres mere i Barnets Lov eller ske bevaring af ppr-dokumenter. I Tårnby har man bevaret alle papir-ppr-sagerne, fordi de efterspørges mere og mere af borgere, og fordi det i praksis er svært at skelne mellem de to typer af sager (børnesager og ppr-sager).

Mette Hall-Andersen svarede, at vi bevarer alle sager vedr. Barnets Lov, indtil vi har set, hvordan sagskomplekset udvikler sig. Hvis ppr-sager skal bevares, vil det kræve en større analyse, bl.a. fordi det vil påføre kommunerne øgede arkivudgifter. Derfor ændrer Rigsarkivet ikke kassationskoden for ppr-sager nu, men tager spørgsmålet op i forbindelse med en større revision af kommunebekendtgørelsen. Det var der tilslutning til.

5) Bevaringsværdige dokumenter, der findes i systemer, som er sat til kassation v/Mikkel Hansen Stage, ODA

Kommunerne bevæger sig i retning af flere dokumentbærende fagsystemer, der dækker stadigt mindre ressortområder. Som en følge af denne udvikling står vi langt oftere med den problemstilling, at et mindre fagsystem indeholder en lille gruppe bevaringsværdige dokumenter, som enten gennem manuel overførsel eller konvertering, skal flyttes til et ESDH-system. Det kræver meget arbejde fra arkivet og et stort ressourcetræk hos

forvaltningen. – Spørgsmål: Hvordan imødegår Rigsarkivet problemstillingen for de kommuner, der afleveret til Rigsarkivet? Samtidig vil vi også gerne have en generel drøftelse af, hvordan Rigsarkivet ser udviklingen på området i et længere perspektiv.

Mikkel Hansen Stage indledte punktet med at sige, at emnet var kommet op på NEA's årsmøde som følge af problematikken med bevaringspligtige integrationssager i kassable it-systemer. Det er arbejds- og tidskrævende for § 7-arkiverne, idet man langt tidligere end hidtil skal i kontakt med forvaltningen, man skal fastholde kontakten med skiftende kontaktpersoner, og der kommer ofte sager og dokumenter over i ESDH med dårlige metadata. Mette Hall-Andersen sagde, at bevaringspligtige dokumenter skal afleveres til arkiv, hvor kommunen skal vælge mellem 1) at arkivere fra kildesystemet eller 2) at overføre dokumenterne til ESDH. Kommunens valg mellem løsning 1 og 2 kan bl.a. have en sammenhæng med, hvordan it-arkitekturen på det pågældende område ser ud, og hvilke udgifter der er forbundne med at skulle arkivere fra kildesystem kontra udgifter overførsel til ESDH-system.

Sidenummer:
4/9

Peter Damgaard ønskede en principiel drøftelse af bevaringsværdien, når der er tale om meget små mængder dokumenter, eller om materiale, som ikke bidrager væsentlig til dokumentation af kommunens virksomhed. Mette Hall-Andersen sagde, at § 7-arkiverne er velkomne til at melde sådanne problemstillinger ind til den kommunale vejledningsgruppe.

Peter Damgaard og Mads Neuhard sagde, at opdelingen mellem data og dokumenter kan forekomme kunstig i forvaltningens dagligdag, hvor alt er "data". Mette Hall-Andersen svarede, at projektgruppen, der udarbejdede kommunebekendtgørelsen i 2018, havde overvejet, om man skulle skrive "oplysninger"/"informationer" eller "datasæt i konkrete systemer". Tilbagemeldingen fra bl.a. § 7-arkiverne havde været, at det ville blive svært at implementere "oplysninger". Derfor havde man fastholdt bevaring af datasæt i konkrete typer af it-systemer, men tilføjede, at spørgsmålet kan genoptages i forbindelse med næste, større revision af bekendtgørelsen.

6) Tilgængelighedskriterier for arkiveringsversioner v/Mads Neuhard, ODA *Hvilke dele af arkiveringsversionerne (hvis nogen) har vi som stadsarkiv hjemmel til at udstille på det åbne net (umiddelbar tilgængelighed). Vi er derfor interesserede i en redegørelse til K-udvalget omkring, hvad Rigsarkivets kriterier for udstilling af-/tilgængelighed til disse elementer er, og hvilke juridiske overvejelser der ligger bag.*

Mads Neuhard sagde, at man er i gang med at bygge afløseren til STAR-BAS, og at man i den forbindelse ønsker retningslinjer for, hvilke typer af metadata og kontekstdokumentation der må publiceres online, og hvilke dele man kan give arkivadgang til.

Jan Dalsten Sørensen præsenterede Rigsarkivets retningslinjer for publicering af metadata og kontekstdokumenter på <https://digidata.rigsarkivet.dk/> og om tilgængelighed til kontekstdokumenter (præsentation vedlagt referatet). Udvalget takkede for præsentationen.

7) Kommissorium for kommunal arkiveringsgruppe v/Mette Hall-Andersen, Rigsarkivet

Udvalget skal godkende kommissorium for en kommunal arkiveringsgruppe, der med deltagelse af KL, § 7-arkiverne og Rigsarkivet får til opgave at drøfte dels arkiveringsspørgsmål af mere generel karakter, dels følge udarbejdelse af paradigmesager (afleveringsmodeller) på tværs af den kommunale sektor og af leverandører.

Sidenummer:
5/9

Mette Hall-Andersen fortalte, at formålet med gruppen er at vedligeholde og opdatere oversigten over paradigmesager,¹ så alle arkiver ved, hvilke paradigmesager, der er i gang, eller som allerede er udarbejdet, og hvordan man skal gribe en paradigmesag an. På samme måde kan man levere input til it-leverandører, der skal bygge nye kommunale løsninger. Flemming Nielsen, Mads Neuhard og Peter Damgaard gav udtryk for, at det vil være en god idé at få struktureret arbejdet med paradigmesagerne.

Peter Damgaard spurgte til ressourceforbruget i forbindelse med arkivernes deltagelse i gruppen – hvem betaler for arkivets arbejde. Mette Hall-Andersen svarede, at proces og arbejdsressourcer aftales på første møde.

Rigsarkivet vil indkalde til første møde i gruppen. Flemming Nielsen sørger for kontakt til KOMBIT. ODA sørger for at indmelde deltagere til gruppen.

8) Planlægning af aktiviteter i 2024 v/alle

Udvalget skal planlægge indholdet i arrangementerne for § 7-arkivernes medarbejdere:

Årligt møde for § 7-arkivernes medarbejdere onsdag 18. september 2024 på Aarhus Stadsarkiv

Der var enighed om følgende forslag:

- Arkivbasen baseret på ASTA v/Københavns Stadsarkiv
- digitalarkivet.no v/Arkivverket i Norge (Rigsarkivet er tovholder)
- AarhusArkivet v/Aarhus Stadsarkiv (ODA er tovholder)
- Aula v/Rigsarkivet
- Arbejdet med ny bevaringsstandard og ADA-udvikling v/Rigsarkivet
- Nyt fra den kommunale vejledningsgruppe
- Nyt fra den kommunale arkiveringsgruppe

Årlig testerdag torsdag 19. september 2024 på Aarhus Stadsarkiv

¹ <https://www.rigsarkivet.dk/aflever-data/lovgivning-og-vejledning-om-aflevering-af-it-systemer/>.

Thomas Bolbroe, Digital Bevaring, tager kontakt til NEA og KOMDA for aftale om program og praktiske detaljer.

Halv temadag om erfaringer med migreringer: dels fra migrering fra bekendtgørelse 342 til bekendtgørelse 128, dels generelt v/Hans Henrik Halvbjörn, Rigsarkivet

Hans Henrik Halvbjörn fortalte, at Rigsarkivet er i gang med at migrere arkiveringsversioner fra bekendtgørelse 342 til bekendtgørelse 128, hvor vi gør os en del erfaringer, som vi gerne vil dele med § 7-arkiverne. Rigsarkivet vil derfor i foråret/forsommeren 2024 invitere til et virtuelt halvdagsmøde, hvor det også vil være oplagt, at KOMDA fortæller om deres erfaringer med at samme migrering.

Sidenummer:
6/9

9) Bevaring og adgang til folkeregisterkort v/Kirsten Villadsen Kristmar, Rigsarkivet (fortsat drøftelse)

Rigsarkivet ser muligheder i affotografering og etablering af fælles løsning (platform) til at tilgå alle folkeregisterkort på tværs af arkiver og kommuner. Det forudsætter dog afklaring af en række juridiske, økonomiske og tekniske spørgsmål.

Kirsten Villadsen Kristmar orienterede om baggrunden jf. drøftelserne på sidste møde. Peter Damgaard mente, at der er tale om et godt forslag, men at der er brug for en række afklaringer. Mads Neuhard spurgte, hvad formålet med den fælles løsning skal være – fysisk bevaring, borgeradgang, forskeradgang? Kirsten Villadsen Kristmar svarede, at formålet i første omgang er at sikre overblik over og bevaring af folkeregisterkortene. Efter en juridisk afklaring kan der arbejdes videre med at etablere en fælles ressource, der både kan hjælpe med at betjene borgerne, og som i anden omgang kan blive en vigtig forskningsressource.

Der var enighed om at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal etablere et overblik over folkeregisterkortene (hvilke er afleveret, hvad findes kun som mikrofilm osv.), hvilke behov er der, hvad koster digitalisering etc. Hertil kommer en juridisk afklaring af de mange spørgsmål, som rejser sig i forbindelse med digitalisering og evt. fælles portal. Rigsarkivet kontakter ODA for at få nedsat arbejdsgruppen.

Orienteringssager

10) Aula v/Kirsten Villadsen Kristmar, Rigsarkivet
Udvalget får en status på Aula.

Kirsten Villadsen Kristmar orienterede om, at en arbejdsgruppe bestående af KL, KOMBIT og Rigsarkivet har udarbejdet en revideret bevaringsindstilling, som er blevet godkendt af styregruppen. Indstillingen er nu afgivet

til Kulturministeriet. Der kommer herefter en officiel høring, hvor de relevante forældreorganisationer inddrages.

11) Bevaring af de fem socialtilsyns fagsystem Tilsyn.dk

Udvalget orienteres om det udkast til bevaringsbestemmelse (bekendtgørelse) for fagsystemet Tilsyn.dk, som Rigsarkivet har i høring.

Mette Hall-Andersen fortalte, at Rigsarkivet forelagde udkast til bevaringsbestemmelse for den kommunale vejledningsgruppe, hvorefter der har været en officiel høring.² Caspar Christiansen spurgte til sammenhæng mellem Tilsyn.dk med de konkrete tilsynssager og værtskommunens ESDH-system, hvor de generelle sager findes. Mette Hall-Andersen svarede, at det beskrives i kontekstdokumentationen.

Sidenummer:
7/9

12) Den kommunale vejledningsgruppes årlige møde v/Mette Hall-Andersen, Rigsarkivet

Udvalget får en status fra gruppens årlige møde 7.12.2023, jf. mail af 20.12.2023 med referat

Mette Hall-Andersen henviste til det referat, som var tilgået K-udvalget.

Flemming Nielsen spurgte, om Rigsarkivet agter at samle kommunebekendtgørelsen og ændringsbekendtgørelserne i én samlet bekendtgørelse. Mette Hall-Andersen gav tilsagn om at overveje dette.

13) Aflevering af Sags-, Dokument- og Ydelsesindekserne (SDY) fra Udbetaling Danmark og kommunerne v/Mette Hall-Andersen, Rigsarkivet

Udvalget får en status på arbejdet med aflevering af SDY.

Mette Hall-Andersen orienterede om, at der nu foreligger en afleveringsbestemmelse for den statslige del af SDY, som kan danne udgangspunkt for aflevering af den kommunale del. Dette bliver en opgave for den kommende arkiveringsgruppe.

14) Videreudvikling af bevaringsstandarden for digitalt skabte data v/Hans Henrik Halvbjörn, Rigsarkivet

Udvalget får status på arbejdet med ændring af den nuværende bekendtgørelse.

Hans Henrik Halvbjörn fortalte, at man fortsat arbejder med: 1) bevaringsformat til regneark, 2) ny arkivbeskrivelsesfil (archiveIndex) og 3) vejledning til georasterdata. Rigsarkivet har færdigudviklet en validator til regneark, ligesom vi arbejder på en bekendtgørelsestekst. Vi afventer, at Rigsarkivets it-udviklere får tid til at videreudvikle på ADA i anden halvdel af 2024. Validatoren og specifikationen er nu i indledende test hos udvalgte leverandører. § 7-arkiverne er også velkomne til at indgå i teste. Såfremt man ønsker at indgå i testen, kan man henvende sig til Hans Henrik Halvbjörn. Endelig udestår at inddrage den kommunale referencegruppe.

² <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/68393>.

15) Gensidig orientering v/alle

Udvalgets medlemmer orienterer hinanden om emner af gensidig interesse.

ODA

- Årsmøde 18.-19. marts 2024 i Vejle, bl.a. med fokus på den undersøgelse af magasinforhold, som ODA har lavet blandt medlemmerne.

SLA

- Udgik.

KL

Ikke noget.

Sidenummer:
8/9

Rigsarkivet

- Augustinusfonden har bevilget 1.095.000 kr. til at kunne ansætte en projektleder for projektet "Mere vand i systemet - Dokumentation af reaktioner på klimaændringerne sammen med danskerne", som er et samarbejde mellem Rigsarkivet, ODA, SLA, Det Grønne Museum, Det Kongelige Bibliotek, Nationalmuseet, Museet for Forsyning og Bæredygtighed, Slagelse Arkiverne, Randers Stadsarkiv og Museum Østjylland.
- Rigsarkivet arbejder sammen med Aalborg Universitet og Aalborg Stadsarkiv på at rejse penge til et arkivvidenskabeligt forskningsprojekt om god datakvalitet. Projektet vil tage udgangspunkt i kommunale børnesager.
- Rigsarkivet er indstillet til Digitaliseringsprisen for Arne-databasen, der er en samling af ca. 150 statslige arkiveringsversioner, som dokumenterer danskernes tilknytning til arbejdsmarkedet 1970-2017. Basen er indtil nu blevet brugt til 12.000 borgeres ansøgninger om tidlig pension.³ [Rigsarkivet modtog den 5.3.2023 prisen på OffDig i Aarhus]
- Rigsarkivet arbejder på en ny forretningsstrategi til afløsning for den nuværende Strategi2025: Danmarks digitale hukommelse.

16) Emner til næste møde

- Oplæg ved en af Rigsarkivets jurister om arkivlovens anvendelsesområde.
- Afrapportering fra kommunal vejledningsgruppe
- Afrapportering fra kommunal arkiveringsgruppe
- Status for videreudvikling af bevaringsstandarden for digitalt skabte data
- Evaluering af aktiviteter i 2024

³ <https://www.rigsarkivet.dk/nyheder/arne-databasen-nomineret-til-digitaliseringsprisen/>.
<https://www.rigsarkivet.dk/nyheder/rigsarkivet-modtager-sammenhaengsprisen-for-arne-databasen/>.

Rigsarkivet

- Indledende drøftelse af aktiviteter i 2025
- 17) Næste møde (er i kalenderen)
- Mandag 4. november 2024 kl. 9.30-12.30 (inkl. frokost).
- 18) Eventuelt v/alle
Intet.

Sidenummer:
9/9

